

LBRIS

We know
books

Marius BURTEA

Georgeta BURTEA

MATEMATICĂ

**Culegere de probleme și subiecte
pentru teză**

Clasa a VIII-a

Semestrul I

EDITURA CARMINIS
PITEȘTI

CUPRINS**ALGEBRĂ****Capitolul I. NUMERE REALE**

I.1. Mulțimi de numere: \mathbb{N}, \mathbb{Z}, \mathbb{Q}, $\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$, \mathbb{R}	3
I.1.1. Forme de scriere a unui număr real	4
I.1.2. Reprezentarea numerelor reale pe axă. Aproximări Ordonare	8
I.1.3. Modulul unui număr real	12
I.1.4. Intervale de numere reale	16
<i>Teste de verificare a cunoștințelor</i>	22
I.2. Operații cu numere reale	25
<i>Teste de verificare a cunoștințelor</i>	36
I.3. Calcule cu numere reale reprezentate prin litere	41
I.3.1. Operații cu numere reale reprezentate prin litere ...	41
I.3.2. Formule de calcul prescurtat	45
I.3.3. Descompuneri în factori	49
I.4. Rapoarte de numere reale reprezentate prin litere	54
I.4.1. Amplificarea. Simplificarea	54
I.4.2. Adunarea și scăderea rapoartelor de numere reale reprezentate prin litere	58
I.4.3. Înmulțirea, împărțirea, ridicarea la putere a rapoartelor de numere reale reprezentate prin litere	61
<i>Teste de verificare a cunoștințelor</i>	69

Capitolul al II-lea. FUNCȚII

II.1. Noțiunea de funcție. Graficul unei funcții	
Funcții egale	76
II.2. Funcții de tipul $f : A \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = ax + b$, $a, b \in \mathbb{R}$,	
$A \subset \mathbb{R}$	82
<i>Teste de verificare a cunoștințelor</i>	92

Coperta: **Giorgian Ion Gînguț**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BURTEA, MARIUS**Matematică: culegere de probleme și subiecte pentru
teză: clasa a VIII-a / Marius Burtea, Georgeta Burtea. – Pitești:
Carminis Educațional, 2008**

148 p.; 20,5 cm

ISBN 978-973-123-058-0

I. Burtea, Georgeta

51(075.33)(076)

Copyright © Editura CARMINIS

Redactor: **Carmen Trandafirescu**Tehnoredactori: **Constantin Florea, Raluca Boloșteanu**Corectură: **autorii**Tehnoredactare computerizată: **Editura CARMINIS**Tiparul executat la S.C. **TIPARG S.A. Pitești**

Comenzile se primesc la

tel./fax: **0248/253022, 252467**sau pe adresa: **Editura CARMINIS**

str. Exercițiu, bl. D22, sc. B, ap. 1

cod 110242, Pitești, jud. Argeș

e-mail: **editura_carminis@yahoo.com****www.carminis.ro**

ISBN 978-973-123-058-0

ALGEBRĂ

Capitolul I NUMERE REALE

I.1. Mulțimi de numere: \mathbb{N} , \mathbb{Z} , \mathbb{Q} , $\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$, \mathbb{R}

Noțiuni teoretice

- $\mathbb{N} = \{0, 1, 2, \dots, n, \dots\}$ mulțimea numerelor naturale;
- $\mathbb{Z} = \{\dots, -n, \dots, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, \dots, n, \dots\}$ mulțimea numerelor întregi;

$$\mathbb{Q} = \left\{ \frac{m}{n} \mid m, n \in \mathbb{Z}, n \neq 0 \right\} \text{ mulțimea numerelor raționale;}$$

 \mathbb{R} = mulțimea numerelor reale; $\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ = mulțimea numerelor iraționale.

$$\mathbb{N} \subset \mathbb{Z} \subset \mathbb{Q} \subset \mathbb{R}; \mathbb{Q} \cup \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} = \mathbb{R}.$$

- Scrierea unui număr rațional:
 - fracție ordinară: $\frac{m}{n}$, $m, n \in \mathbb{Z}$, $n \neq 0$;
 - fracție zecimală:
 - finită (are un număr finit de zecimale);
 - infinită (are un număr infinit de zecimale, periodice).

Exemplu:

a) 2,75; -3,402 sunt fracții zecimale finite;

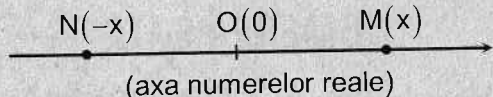
b) 2,(75) este fracție zecimală infinită, **periodică simplă** și

$$2,(75) = 2 + \frac{75}{99}.$$

1,2(5) este fracție zecimală infinită, **periodică mixtă** și $1,2(5) =$

$$= 1 + \frac{25 \cdot 2}{90}.$$

- $\mathbb{R}_+ = \{x \in \mathbb{R} \mid x \geq 0\}$ = mulțimea numerelor reale nenegative.
- $\mathbb{R}_+^* = \{x \in \mathbb{R} \mid x > 0\}$ = mulțimea numerelor reale strict pozitive.
- $\mathbb{R}_-^* = \{x \in \mathbb{R} \mid x < 0\}$ = mulțimea numerelor reale strict negative.

- $-x$ este opusul elementului x ;
- $\frac{1}{x}$ este inversul elementului nenul x .

I.1.1. Forme de scriere a unui număr real

EXERCIȚII ȘI PROBLEME

- 1. Precizați valoarea de adevăr a afirmațiilor:
a) $5 \in \mathbb{N}$;	b) $0 \notin \mathbb{N}^*$;	c) $0 \notin \mathbb{Z}$;
d) $\frac{2}{3} \in \mathbb{Q}$;	e) $\frac{2}{8} \notin \mathbb{R}$;	f) $\frac{2}{3} \notin \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$;
g) $\sqrt{2} \notin \mathbb{Q}$;	h) $-\frac{3}{7} \notin \mathbb{Z}$;	i) $\frac{3}{7} \in \mathbb{Q}$;
j) $2,5 \in \mathbb{Q}$;	k) $-4\sqrt{2} \in \mathbb{R}$;	l) $\frac{4}{8} \notin \mathbb{Z}$;
m) $\frac{8}{4} \in \mathbb{Z}$;	n) $1,(3) \notin \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$;	o) $1,01111\dots \notin \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$;
p) $(-2)^3 \in \mathbb{N}$;	q) $(-2)^4 \in \mathbb{N}$;	r) $\sqrt{5^5} \in \mathbb{Q}$.
- 2. Stabiliți valoarea de adevăr a propozițiilor:
a) $\mathbb{N} \subset \mathbb{Z}$;	b) $\mathbb{N} \subset \mathbb{Q}$;	c) $\mathbb{N} \not\subset \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$;
d) $\mathbb{N} \subset \mathbb{N}$;	e) $\mathbb{N} \subset \mathbb{R}$;	f) $\mathbb{N} \subset \mathbb{R} \setminus \mathbb{Z}$;
g) $\mathbb{Z} \subset \mathbb{N}$;	h) $\mathbb{Z} \subset \mathbb{Z} \setminus \mathbb{Q}$;	i) $\mathbb{Q} \not\subset \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$;
j) $\mathbb{Q} \setminus \mathbb{Z} \subset \mathbb{Q}$;	k) $\mathbb{R} \not\subset \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$;	l) $\emptyset \subset \mathbb{N}$;
m) $\mathbb{Z} \setminus \mathbb{Q} \subset \mathbb{Q}$;	n) $\mathbb{Z} \setminus \mathbb{N}^* \subset \mathbb{Z}$;	o) $\mathbb{N}^* \subset \mathbb{Z}$.

- 3. Fie mulțimea $A = \left\{ \frac{5}{3}; \sqrt{12}; -2,4; 5,(3); \sqrt{0,25}; -\frac{22}{11}; 3,1(2); -2,(4); 0,02; \frac{72}{36}; \sqrt{324} \right\}$. Enumerați elementele mulțimilor:

$$A_1 = \{x \in A \mid x \in \mathbb{N}\}; \quad A_2 = \{x \in A \mid x \in \mathbb{Z} \setminus \mathbb{N}\};$$

$$A_3 = \{x \in A \mid x \in \mathbb{Q}\}; \quad A_4 = \{x \in A \mid x \in \mathbb{R}\};$$

$$A_5 = \{x \in A \mid x \notin \mathbb{Q}\}; \quad A_6 = \{x \in A \mid x \in \mathbb{Q} \setminus \mathbb{Z}\}.$$

- 4. Se consideră mulțimea: $B = \left\{ 2,4; -1\frac{3}{4}; \sqrt{3}; 4; -4,(5); 3,14; \pi; -10; \frac{\sqrt{49}}{7}; -\frac{1}{2}; -\sqrt{\frac{81}{169}} \right\}$. Determinați mulțimile:

$$B_1 = \{x \in B \mid x \in \mathbb{Q}\}; \quad B_2 = \{x \in B \mid x \in \mathbb{Z}\};$$

$$B_3 = \{x \in B \mid x \in \mathbb{N}\}; \quad B_4 = \{x \in B \mid x \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}\};$$

$$B_5 = \{x \in B \mid x \notin \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}\}; \quad B_6 = \{x \in B \mid x \in \mathbb{R}_+^*\}.$$

- 5. Se consideră mulțimea $C = \left\{ -31; \frac{52}{13}; -\sqrt{3}; \pi; (-1)^3; 9,2; -\frac{5}{6}; \sqrt{625}; \frac{-15}{-7}; 0 \right\}$. Determinați mulțimile:

$$a) C \cap \mathbb{N}; \quad b) C \cap \mathbb{Z}; \quad c) C \cap \mathbb{Q};$$

$$d) C \setminus \mathbb{Q}; \quad e) C \cap (\mathbb{Q} \setminus \mathbb{Z}^*); \quad f) C \cap [\cup(\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q})].$$

- 6. Scrieți sub formă de fracție zecimală următoarele fracții ordinare:

$$a) \frac{18}{5}; \quad b) \frac{-16}{25}; \quad c) \frac{28}{9}; \quad d) \frac{104}{10}; \quad e) \frac{-209}{90};$$

$$f) \frac{209}{100}; \quad g) \frac{-20}{99}; \quad h) \frac{235}{10^4}; \quad i) 54 \cdot 10^{-3}; \quad j) \sqrt{\frac{144}{256}}.$$

- UBRIS | We know books
- 7. Transformați în fracții ordinare următoarele numere:
 a) 6,5; b) 0,36; c) -4,02;
 d) 0,0015; e) -0,003; f) 2,(4);
 g) -1,(32); h) 2,2(3); i) -5,02(41);
 j) $0,(18) + 0,(42) + 0,(38)$.

□ 8. Determinați a 847-a zecimală a numărului $\frac{148}{14}$.

□ 9. Determinați a 7-a, a 24-a, a 1243-a zecimală a numărului $\frac{496}{17}$.

□ 10. Determinați zecimala a 12-a, a 18-a, a 21-a, a 84-a, a 500-a și a 2579-a a fiecăruia dintre numerele $m = \frac{20}{13}$ și $n = \frac{123}{17}$.

□ 11. Fie fracția zecimală periodică $0,(4231950) = 0,a_1a_2a_3\dots$.
 Calculați $S = a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_{2009}$.

□ 12. Se consideră fracția zecimală infinită $\frac{10}{13} = 0,a_1a_2a_3\dots$. Să se calculeze $a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_{2009}$.

□ 13. Știind că $\frac{4}{7} = 0,a_1a_2a_3\dots$ să se determine suma $a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_{2009}$.

- 14. Enumerați trei elemente din fiecare mulțime:
 a) $A = \{x \mid x = 2n, n \in \mathbb{Z}\}$; b) $B = \{x \mid x = 2n, n \in \mathbb{Z} \setminus \mathbb{N}\}$;
 c) $C = \{y \mid y = 2k - 1, k \in \mathbb{N}\}$; d) $D = \{n \mid n = p^2, p \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}\}$.

- 15. Stabiliți și justificați valoarea de adevăr a propozițiilor:
 a) $-4 \in \{x \mid x = 2k, k \in \mathbb{Z}\}$; b) $-15 \in \{x \mid x = 5p, p \in \mathbb{N}\}$;
 c) $-1 \in \{x \mid x = n^3, n \in \mathbb{Q}\}$; d) $\sqrt{2} \in \{y \mid y = k^2, k \in \mathbb{N}\}$;
 e) $7 \in \{u \mid u = y^2, y \in \mathbb{R}\}$; f) $64 \in \{x \mid x = y^2, y \in \mathbb{Z}\}$.

□ 16. Calculați rădăcina pătrată a numerelor:
 a) 144; 0,64; 4^5 ; 10^4 ; $(-3)^6$; $4^2 \cdot 3^8$; $25n^2$ ($n \in \mathbb{N}$);
 b) 225; 1296; 31,36; 207,36; 0,002304; 42; 150.

□ 17. Se consideră mulțimea $A = \{\sqrt{n} \mid n \in \mathbb{N}, n < 100\}$. Care este probabilitatea ca alegând un element din A acesta să fie număr rațional?

□ 18. Demonstrați că numerele $a = \sqrt{2}$ și $b = \sqrt{3}$ nu sunt numere raționale.

□ 19. Demonstrați că $\sqrt{6}$, $\sqrt{5} - \sqrt{2}$, $\sqrt{7} + \sqrt{6}$ nu sunt numere raționale.

□ 20. Fără a calcula radicalii, să se justifice faptul că numerele $\sqrt{45908}$, $\sqrt{1028852}$ și $\sqrt{420137}$ nu sunt numere raționale.

□ 21. Arătați că numărul $a = \sqrt{2^{2008} + 3^{1004}} \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$.

□ 22. Demonstrați că numărul $\sqrt{5n+2} \notin \mathbb{N}, \forall n \in \mathbb{N}$.

- 23. Demonstrați inegalitățile de numere naturale:
 a) $n^2 < n^2 + 1 < (n+1)^2, n \in \mathbb{N}^*$;
 b) $(2n+1)^2 \leq 4n^2 + 5n \leq (2n+2)^2, n \in \mathbb{N}^*$.

□ 24. Demonstrați că:

a) $\sqrt{n^2 + 1} \notin \mathbb{Q}, \forall n \in \mathbb{N}^*$;

b) $\sqrt{4n^2 + 5n} \notin \mathbb{Q}, \forall n \in \mathbb{N}^* \setminus \{1\}$.

□ 25. Determinați numerele naturale $n, n < 10$ pentru care prima zecimală a numărului $(\sqrt{n+1} - \sqrt{n})$ este egală cu 2.

□ 26. Determinați elementele următoarelor mulțimi:

a) $A = \left\{ x \in \mathbb{N} \mid \frac{24}{x+1} \in \mathbb{N} \right\}$; b) $B = \{ n \in \mathbb{N} \mid 45 \text{ se divide cu } (n+1) \}$;

c) $C = \left\{ x \in \mathbb{Z} \mid \frac{35}{2x+3} \in \mathbb{Z} \right\}$; d) $D = \left\{ x \in \mathbb{Z} \mid \frac{2x+7}{x+2} \in \mathbb{Z} \right\}$;

e) $E = \left\{ x \in \mathbb{Z} \mid \frac{3x+6}{2x-5} \in \mathbb{Z} \right\}$; f) $F = \left\{ x \in \mathbb{N} \mid \frac{4x+9}{3x-2} \in \mathbb{N} \right\}$.

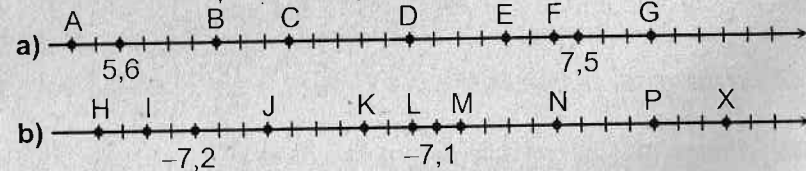
I.1.2. Reprezentarea numerelor reale pe axă

Aproximări. Ordonare

□ 1. Ordonati pe axă următoarele numere reale:

a) $\sqrt{5}; -2; 0,5$; b) $-\sqrt{8}; 0; \frac{8}{5}; -4,5$; c) $3\frac{1}{4}; -7\frac{1}{2}; 1,5$.

□ 2. Determinați abscisele punctelor din reprezentarea de mai jos:

□ 3. Comparați următoarele numere:

a) $\frac{3}{2}$ și $\sqrt{2}$;

b) 7,3 și 8,01;

c) 2,(5) și 2,50;

d) -3 și $-\sqrt{8}$;

e) $-2\frac{1}{3}$ și $-2,29$;

f) 32 și $\sqrt{1024}$;

g) 5^{12} și 8^9 ;

h) $3\sqrt{8}$ și $4\sqrt{5}$.

□ 4. Folosiți simbolurile $<, >, \leq, \geq$ și formați propoziții adevărate folosind perechile de numere:

a) $2,(3) \square 2,32$;

b) $3\sqrt{5} \square 2\sqrt{11}$;

c) $-4\sqrt{3} \square -3\sqrt{5}$;

d) $2 - \sqrt{3} \square 3 - \sqrt{5}$;

e) $0,3^{-2} \square 2^{-1}$;

f) $27^{-3} \square 3^{-8}$.

□ 5. Ordonati crescător numerele reale:

a) $3\sqrt{2}, 4\sqrt{6}, 2\sqrt{5}, 5\sqrt{2}, 3\sqrt{7}$;

b) $4\sqrt{5}, 9\sqrt{2}, 2\sqrt{11}, 46, 5\sqrt{6}, 2\sqrt{15}, 6\sqrt{10}$.

□ 6. Ordonati descrescător numerele:

a) $-3\sqrt{5}, -2\sqrt{6}, -\sqrt{42}, -4\sqrt{11}, -8\sqrt{2}$;

b) $8\sqrt{2}, -3\sqrt{3}, 7\sqrt{5}, -4\sqrt{7}, -11\sqrt{2}, 14$.

□ 7. Încadrați între două numere întregi consecutive fiecare din numerele: $\frac{15}{7}; -21,4; \sqrt{650}; -\sqrt{32}; \sqrt{1000}$.

□ 8. Determinați partea întreagă, $[\cdot]$, și partea fracționară, $\{ \cdot \}$, a numerelor:

a) 3,4;

b) -3,4;

c) $4\frac{1}{2}$;

d) $-4\frac{1}{2}$;

e) $\sqrt{24,01}$;

f) $-\sqrt{5,29}$;

g) 12,001;

h) -0,03;

i) $\frac{3}{\sqrt{2}}$;

j) $\frac{4}{\sqrt{2}-1}$;

k) $\sqrt{9-4\sqrt{2}}$;

l) $-\sqrt{57-28\sqrt{2}}$.

LIBRIS We know books

We know books

9. Calculați părțile întregi:
 a) $\lceil (\sqrt{2}+1)^2 \rceil$; b) $\lceil (\sqrt{5}-\sqrt{2})^2 \rceil$; c) $\lceil (\sqrt{2}-1)^3 \rceil$.

10. Dacă $x - \lceil \sqrt{3} \rceil - \{1,1(6)\} = \lceil \sqrt{3} \rceil + \left\{ \frac{1}{2} \right\} + \{4,(3)\}$, să se determine:

a) $\lceil x \rceil$; b) $\{x\}$; c) $\lceil 5x \rceil$.

11. Dacă $a + \sqrt{5} - \{2,8(3)\} - \lceil \sqrt{5} - 8 \rceil = \left\{ \frac{5}{3} \right\} + \{7,0(6)\} + \{3 + \sqrt{5}\}$,

să se determine:

a) $\{a\}$; b) $\lceil a \rceil$; c) $\lceil 6a \rceil$.

12. Se consideră numărul $a = \frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 4} + \dots + \frac{1}{(n+4)(n+5)}$,

$n \in \mathbb{N}$. Să se determine numărul natural n pentru care $\{a\} = 0,99$.

13. Să se calculeze partea întreagă a numerelor:

a) $\sqrt{n^2 + n}, n \in \mathbb{N}$; b) $\sqrt{n^2 + 3n}, n \in \mathbb{N}$;
 c) $\sqrt{n^2 + 6n}, n \in \mathbb{N}$; d) $\sqrt{4n^2 + n}, n \in \mathbb{N}$.

14. Folosind eventual punctul a) de la exercițiul 13, să se verifice egalitatea:

a) $\lceil \sqrt{1 \cdot 2} \rceil + \lceil \sqrt{2 \cdot 3} \rceil + \lceil \sqrt{3 \cdot 4} \rceil + \dots + \lceil \sqrt{50 \cdot 51} \rceil = 1275$;
 b) $\lceil \sqrt{1 \cdot 2} \rceil + \lceil \sqrt{2 \cdot 3} \rceil + \dots + \lceil \sqrt{n^2 + n} \rceil = \frac{n(n+1)}{2}$.

15. Să se calculeze partea întreagă a numerelor:

a) $\lceil (\sqrt{2} + \sqrt{2n^2 + 1})^2 \rceil$; b) $\lceil (\sqrt{n} + \sqrt{n+1})^2 \rceil$.

16. Determinați numărul natural \overline{ab} , știind că:

a) $\lceil \sqrt{ab} \rceil = 7$ și $a + b = 8$;

Olimpiadă Arad, 2003

b) $\lceil \sqrt{ab} \rceil = 6$, \overline{ab} număr prim și $a + b = 5$.

17. Rezolvați ecuațiile:

a) $\lceil x+1 \rceil = 4$; b) $\lceil 3x+7 \rceil = 16$; c) $\lceil x \rceil + \lceil x+1 \rceil = 9$.

18. Fie $a, b \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$, cu proprietatea $a \leq b$. Comparați numerele

$\frac{1}{a}$ și $\frac{1}{b}$ în cazurile:

- a) a și b sunt pozitive;
- b) a și b sunt negative;
- c) $a < 0 < b$.

19. Aproximați prin lipsă și prin adaos cu o eroare mai mică decât

10^{-3} numerele: $\frac{3}{7}; \sqrt{5}; \frac{17}{3}; 3\frac{7}{15}; 4,57321$.

20. Rotunjiți numerele $\frac{49}{17}$ și $\frac{144}{7}$:

- a) la a doua zecimală;
- b) la a patra zecimală;
- c) la a opta zecimală.

21. Se dă mulțimea $A = \left\{ -5, 2; \left(\frac{1}{7}\right)^{-1}; -\sqrt{6}; 0; -81; -3\pi; -3^2; \right.$

$\left. (-3)^4; (\sqrt{7})^{-2}; (-4)^{-1}; \sqrt{0,09} \right\}$. Determinați următoarele submulțimi ale mulțimii A: